

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

25 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:

președinte – Nicolae Gordilă,

judcători – Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun, Maria Ghervas,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Miron Constantin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2014, în cauza penală în privința lui

Oaserele Valeriu Constantin, născut la 29 octombrie 1968, originar și domiciliat r-l Călărași, s. Hirova.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. în prima instanță din 05.06.2012 pînă la 25.02.2014

2. în instanța de apel din 18.03.2014 pînă la 05.06.2014

3. în instanța de recurs din 18.08.2014 pînă la 25.11.2014

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Călărași din 25 februarie 2014, Oaserele V.C. a fost achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 183 alin. (2) Cod penal, pe motiv că fapta sa nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Oaserele V.C. a fost învinuit că deținând funcția de primar al s. Hirova, r-nul Călărași, fiind persoană cu funcție de răspundere conform Legii privind statutul alesului local nr. 768-XIV din 02.02.2000, a comis încălcarea regulilor de protecție a muncii în următoarele circumstanțe:

Astfel, la 09 iulie 2009, în jurul orei 08.30, aflându-se la serviciu în Primăria s. Hirova, ignorînd prevederile: art. 43 alin. (2) din Constituția RM, conform căreia salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii..., prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice; art. 225 pct. 1) din Codul muncii, conform căruia angajatorul răspunde de asigurarea protecției muncii în unitate și are obligația de a asigura instruirea salariaților în materie de protecția muncii...; pct. 64 din Regulamentul privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire a riscurilor profesionale, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 95 din 05.02.2009, care prevede că instruirea lucrătorilor la locul de muncă se efectuează de către conducătorul locului de muncă pe baza informațiilor și instrucțiunilor de securitate și sănătate în muncă, după instruirea introductiv-generală; pct. 66 din același Regulament, conform căruia muncitorul v-a fi admis la lucru de sine stătător numai

după verificarea cunoștințelor lui de către conducătorul locului de muncă și consemnarea acestui fapt în fișa personală de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă, fără a-l instrui pe paznicul Popa Vasile în domeniul protecției muncii (ultima instruire fiind efectuată la 11.05.2006), precum și fără a ține cont de faptul că acesta urma să execute lucru cu pericol sporit la înălțime, i-a ordonat să curețe frunzele uscate și gunoiul de pe jgheabul de scurgere de pe acoperișul din fața sediului primăriei.

Urmare a indicației primite, Popa V. de unul singur, a urcat pe o scară mobilă din lemn, sprijinită de peretele din fața sediului primăriei și a început efectuarea lucrărilor de curățire, însă, la un moment dat o secțiune a jgheabului s-a rupt și acesta, pierzându-și echilibrul, a căzut de la o înălțime de aproximativ 4,2 m pe acostamentul asfaltat al clădirii. În rezultatul căderii, cet. Popa V. i-au fost cauzate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în rezultatul cărora ultimul a decedat în drum spre spital.

Acțiunile lui Oaserele V.C. de către organul de urmărire penală au fost încadrate în baza art. 183 alin. (2) Cod penal, adică, *încălcarea de către o persoană cu funcție de răspundere a regulilor de protecție a muncii, dacă această încălcare a provocat din imprudență decesul unei persoane.*

3. Sentința în cauză a fost contestată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Oaserele V.C. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 183 alin. (2) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, pedepsei sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale. În motivarea apelului procurorul a invocat aprecierea eronată de către instanța de fond a probelor administrate la caz, care confirmă vinovăția lui Oaserele V.C. de cele incriminate, influențarea martorilor care sunt angajați ai primăriei și se află în subordinea lui Oaserele V.C., comportamentul dubios postinfracțional a lui Oaserele V.C., acesta nu a întreprins măsurile obligatorii de transportare a lui Popa V. la spitalul de urgență, ignorarea de către instanța de fond a probelor.

3.1. Sentința în cauză a fost contestată cu apel și de către succesul părții vătămate Bunu Ecaterina, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare în privința lui Oaserele V.C., invocând argumente similare cu cele indicate de procuror.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2014 au fost respinse apelurile declarate, cu menținerea sentinței fără modificări.

Verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și probelor prezentate instanței de apel, cum și probelor administrate de instanța de fond, verificate în ședința de judecată în apel, instanța de apel a apreciat că nu există temei pentru condamnarea inculpatului.

Inculpatul pe tot parcursul procesului penal, inclusiv și în ședința de judecată, a respins învinuirea, motivând că nu se consideră vinovat de accidentul de la locul de muncă, în rezultatul căruia Popa V. a decedat.

Versiunea inculpatului nu este combătută prin probele prezentate de partea învinuirii, totodată sentința cuprinde descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării.

Instanța de apel a menționat că Oaserele V. eventual ar fi putut fi învinuit în baza art. 183 alin. (2) CP numai în cazul în care paznicul Popa V. ar fi suferit un accident, în timpul exercitării nemijlocit a atribuțiilor sale de paznic, conform Fișei postului.

În cadrul cercetării cazului de Inspecția Muncii, dar și în cadrul urmăririi penale s-a stabilit că Oaserele V. în calitate de conducător al locului de muncă a depășit intervalul de 6 luni dintre două instruirii periodice în domeniul securității și sănătății în muncă, prevăzut la pct. 68 din Regulamentul privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire riscurilor profesionale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 95 din 05.02.2009, ultima instruire a lui Popa V. fiind efectuată la 11.05.2006.

După cum s-a stabilit însă în cadrul cercetării judecătorești, Popa V. de sine stătător fără acordul conducătorului unității a hotărât să curețe jghebul de scurgere. Lui nu i s-a indicat să curețe jghebul și nici nu a fost admis de inculpat să execute această lucrare, în atare situație Oaserele V. nici nu era obligat să-i aducă la cunoștință lui Popa V. regulile de securitate în cazul executării lucrărilor la înălțime, or acesta nici nu putea presupune că paznicul va efectua o asemenea lucrare. Iar după cum s-a menționat deja, răspunderea penală survine în cazul când persoana cu funcție de răspundere, ca subiect al infracțiunii, a încălcat cu vinovăție regulile tehnicii securității, a igienei industriale sau a altor reguli de protecție a muncii care a provocat din imprudență decesul unei persoane.

Mai mult ca atât, în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit că prin decizia consiliului sătesc Hirova nr. 07/10 din 13.12.2005, a fost aprobat Regulamentul intern de activitate al Primăriei Hirova (v. III, f.d. 102-108).

La data de 12.02.2008, paznicului Popa V., i-a fost adus la cunoștință contra semnătură conținutul Regulamentului indicat mai sus (v. III, f.d. 109).

La solicitarea acuzării s-a dispus efectuarea unei expertize grafoscopico-chimice pentru a stabili dacă semnătura din Lista angajaților primăriei Hirova care au fost familiarizați cu Regulamentul intern de activitate al Primăriei, îi aparține lui Popa V.

Potrivit raportului de expertiză nr. 2165 din 22.11.2013, întocmit de Centrul Național de expertize Judiciare, semnătura din numele Popa V. din rubrica „Semnătura” cu nr. 10 de pe Lista salariaților primăriei Hirova, a fost executată de către însuși Popa V. (v. III, f.d. 166-168).

Astfel, prin cumulul probelor acumulate și examinate în cadrul cercetării judecătorești, instanța de apel a constatat lipsa legăturii cauzale între acțiunile lui Oaserele V. și urmările survenite, adică decesul paznicului Popa V.

Instanța de judecată a reținut, că Procuratura Călărași și-a întemeiat învinuirea adusă lui Oaserele V. în baza Raportului de expertiză nr. 2664/11 din 13.12.2011, întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciare.

Instanța a menționat însă că, după cum rezultă din partea constatatoare a Raportului de expertiză, expertul la formularea concluziilor sale s-a bazat în exclusivitate pe materialele prezentate de organul de urmărire penală și pe circumstanțele de fapt expuse în ordonanța de numire a expertizei. Astfel, chiar în concluzia prezentată, expertul menționează că responsabilitatea îndeplinirii lucrărilor de curățire a jgheabului de scurgere a acoperișului clădirii primăriei Hirova, r-nul Călărași, pe parcursul cărora s-a produs accidentul soldat cu decesul lui Popa V., o poartă persoana responsabilă de tehnica securității muncii și persoana care a admis efectuarea lucrărilor nominalizate, de către personalul neinstruit în domeniul securității și sănătății în muncă la efectuarea lucrărilor de așa gen.

Concluziile privind achitarea inculpatului sunt motivate sub aspectul, că vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii imputate nu este dovedită în cadrul procesului penal, astfel fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

5. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către procuror, care solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, invocând că, instanța de apel a dat o apreciere juridică incorectă probelor administrate la caz, influențarea martorilor care sunt angajați ai primăriei și se află în subordinea lui Oaserele V.C., acesta nu a întreprins măsurile obligatorii de transportare a lui Popa V. la spitalul de urgență, comportamentul dubios postinfracțional a lui Oaserele V.C., ignorarea de către instanța de apel a probelor.

6. Verificând argumentele invocate în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de

fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Analizînd conținutul recursului declarat, Colegiul penal lărgit constată că recurentul pune la baza recursului dezacordul cu aprecierea probelor și încadrarea acțiunilor lui Oaserele V.C. de către instanța de fond și de apel. Astfel, întru expunerea concluziilor sale Colegiul va purcede la verificarea deciziei în cumul cu sentința adoptată pe caz.

Conform actului de învinuire înaintat de acuzatorul de stat, fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de *încălcare de către o persoană cu funcție de răspundere a regulilor de protecție a muncii, dacă această încălcare a provocat din imprudență decesul unei persoane*, prevăzute de art. 183 alin. (2) Cod penal, însă instanța de fond l-a achitat pe inculpat, din motivul că fapta lui nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, concluzie menținută de către instanța de apel.

La menținerea sentinței de achitare instanța de apel s-a bazat pe următoarele concluzii:

6.1. „...doar martorul Purcel Ana a declarat în instanță că ar fi auzit cum Oaserele V. i-ar fi dat indicații lui Popa V. să curețe jgheabul și că l-a amenințat cu concedierea în caz de neexecutare a acestui ordin”. Însă aceste unice declarații ale martorei nu au fost admise, fiind apreciate critic deoarece: „...Purcel A., fiind audiată în cadrul urmăririi penale nu a făcut asemenea declarații. Dimpotrivă, fiind audiată de ofițerul de urmărire penală, Purcel A. a declarat că ea nu cunoaște dacă la data de 09.07.2009 Oaserele V. i-a dat indicații lui Popa V. să curețe ulucele de frunze uscate, dar presupune că la indicațiile inculpatului, Popa V. a urcat pe scară să curețe ulucele (f.d.104, v.1). Iar deja peste patru ani de la producerea accidentului, martorul Purcel A., și-a amintit că prin ușa deschisă a auzit foarte clar cum inculpatul 1-a impus pe a V. să urce pe acoperiș, să curețe ulucele și să schimbe niște foi de ardezie, amenințîndu-1 că în caz contrar îl va elibera din serviciu (f.d. 72-76, v.3)”.

Aici Colegiul consideră necesar de menționat că, instanța de apel, analizând declarațiile martorei Purcel A. date la etapa urmăririi penale (f.d.104, v.1) și în instanța de fond (f.d.72-76, v.3), a stabilit că acestea se contrazic totalmente. Astfel, Colegiul constată că scopul instanței de apel în acest sens nu este doar de a depista și constata prezența contradicțiilor în declarațiile participanților la proces, dar și de a înlătura aceste divergențe, fapt ignorat de către instanța de apel.

Mai mult ca atât, Colegiul atenționează că la constatarea concluziei date, instanța de apel, analizând declarațiile tuturor persoane audiate, a reținut că doar Purcel A. a menționat că „Oaserele V. i-ar fi dat indicații lui Popa V. să curețe jghebul”.

În acest context Colegiul reține declarațiile lui:

- Bunu E.V. la etapa urmăririi penale (f.d. 92, v.1): „După aceia, peste câtva timp am fost contactată telefonic de către Postolache Raisa, care mi-a comunicat precum că, tatăl meu Popa Vasile a decedat în drum spre spitalul raional Călărași în urgență. De asemenea mi-a comunicat, că a aflat despre faptul că ca înainte de deces tatăl meu a primit indicații de la primarul satului Hirova, Oaserele Valeriu, ca să curățe ulucile de frunzele uscate. El a și urcat în dimineața zilei de 09.07.2009 pe scara de lemn, ca să curățe ulucile, de unde a căzut jos pe asfalt... După înmormântarea tatălui, am aflat de la consătenii noștri și anume de la verișorul drept al tatălui meu Ciolan Vasile Ion, Purcel Ana Procop, care active pe atunci în calitate de perceptor fiscal la primăria Hirova r-1 Călărași și Cibotari Constantin, care activa în calitate de paznic împreună cu tatăl meu. Ultimii mi-au comunicat precum că la 09.07.2009, dimineață, primarul Oaserele Valeriu, i-a dat indicații tatălui meu Popa Vasile ca ultimul să pună scara și să se urce sus ca să curățe ulucile de pe acoperiș de frunzele uscate, ceia ce tatăl meu a și făcut... Deasemenea mai pot comunica că, aceleași indicații ca să curățe ulucile de frunzele uscate de pe acoperișul primăriei i le-a dat cu o zi înainte deasemenea primarul Oaserele Valeriu, paznicului Cibotari Constantin. Însă ultimul a refuzat categoric, spunându-i că el nu se urcă la înălțime de unul singur. Lucrul dat personal mi l-a comunicat Cibotari Constantin. Din motivul că ultimul a refuzat, a doua zi la 09.07.2009 Oaserele Valeriu, i-a dat indicațiile date deja tatălui meu Popa Vasile care le-a îndeplinit.”;

- Bunu E.V. la etapa judecării cauzei de către instanța de fond (f.d.54-56, v.3), care sunt identice cu cele date la etapa urmăririi penale;

- Cibotari C.V. la etapa urmăririi penale (f.d. 99-101, v.1): „In obligațiunile noastre ca paznic, intrau numai asigurarea pazei primăriei, dar neprivind la toate acestea, noi măturam pe teritoriu, prășeam și săpam loturile de teren după necesitate. Deasemenea primarii anteriori ne puneau să urcăm sus pe acoperiș și să curățim ulucile de frunzele uscate care se adunau acolo, deoarece când ploaia curgea apa pe pereții primăriei. Cel mai problematic era ulucul situat deasupra ușii de la intrare în incinta primăriei, deoarece ulucul dat nu era confecționat de-a întregul, de aceia acolo și se adunau cele mai multe frunze uscate. Pe parcursul unui an, apăsarea necesitatea să curățim ulucile de 4-5 ori...Mi-aduc aminte că în vara anului 2008, Oaserele Valeriu Vasile mi-a dat indicații ca să urc și să curăț ulucile de frunzele uscate, dar eu i-am răspuns că eu de unul singur nu urc, deoarece sufăr de picioare și îmi este greu. Însă a doua zi le-am curățit, deoarece la serviciu venise Popa Vasile și eu i-am comunicat că ni s-a dat indicații de la primar ca să curățim ulucile și el a urcat și le-a curățit, eu l-am asigurat de jos”;

- Mandalac I. la etapa judecării cauzei de instanța de fond (f.d.48-49, v.3): *„Au fost cazuri cînd m-am urcat și am curățit ulucile de la clădirea primăriei. Cel mai des eu le curățeam. Ceilalți paznici de asemenea curățau ulucile dar mai rar. În timp ce curățam ulucile nu mă ajuta nimeni”*.

Astfel, Colegiul evidențiază că declarațiile lui Purcel A. privind efectuarea lucrărilor de curățare a ulucilor la indicația lui Oaserele V.C. nu sunt unicele, și ca urmare se constată ignorarea unui cumul de probe de către instanța de apel. Deși acest cumul conform procesului –verbal al ședinței de judecată în instanța de apel din 05 iunie 2014 (f.d.239-244, v.3) a fost cercetat și verificat, însă în contextul deciziei la analiza, aprecierea cu admiterea sau respingerea probelor verificate de către instanța de apel, acest cumul de probe este evitat.

La fel, Colegiul atestă și faptul că chiar dacă și au fost apreciate selectiv careva probe de către instanța de apel, apoi ele conțineau aprecieri distorsionate, rupte din contextul real al acestora. Aici Colegiul remarcă următoarea constatare a instanței de apel: *„Dimpotrivă după cum s-a menționat deja mai sus, martorii Vîlcu Zinaida, Bunu Vladimir, Cebotari Constantin și Mandalac Ion, care de altfel lucrează ca paznici la primăria în cauză, au negat faptul că Oaserele V. ar fi dat vre-o dată, cuiva indicații să curețe ulucele de la acoperișul primăriei. Martorul Spînu Constantin a declarat la rîndul său, că însuși Popa V. i-a spus că a căzut de pe scara de lemn, ce se află la intrarea în primărie, dorind să curețe frunzele din ulucile clădirii cu ajutorul teului.”*

6.2. Altă constatare pusă la baza deciziei este: *„...în situația în care Oaserele V. în calitate de conducător al unității nici nu a dat indicații, nici nu a acceptat și nici nu i-a permis lui Popa V. să urce pe scară și să curețe de frunze uscate din jgheabul de la acoperișul clădirii, acesta nici nu era obligat să-i aducă paznicului la cunoștință tehnica securității muncii în cazul executării lucrărilor la înălțime”*.

Concluzia dată instanța de apel a fondat-o pe dispoziția primarului primăriei s. Hirova, nr. 09C din 05.06.2003 „Cu privire la angajarea în cîmpul muncii”, fișa postului paznicului primăriei, pct. 64 și 66 al Regulamentului privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire riscurilor profesionale aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 95 din 05.02.2009, capitolul 4 al Regulamentului intern de activitate al Primăriei Hirova, raportul de expertiză nr. 2165 din 22.11.2013.

Însă Colegiul specifică ignorarea la aprecierea acestui cumul de probe de către instanța de apel a altui cumul de probe: procesele-verbale de cercetare la fața locului din 09.07.2014 și 15.09.2012; raportul de expertiză medico-legală nr. 152D din 22.09.2011; registrul instructajului de protecție a muncii la locul de muncă a angajaților primăriei s. Hirova, iar raportul de expertiză judiciar-tehnică în domeniul protecției muncii, nr. 2664/11 și procesul-verbal nr. 3 din 14.09.2009, privind cercetarea accidentului de muncă grav a fost respins.

Concluzionînd cele antemenționate, Colegiul specifică precum instanța de apel selectiv a grupat probele pe caz, unele fiind redată în decizie, unele fiind integral ignorate, neanalizate, neapreciate, ca urmare nefiind elucidate faptele importante

pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, iar celelalte respinse, nefiind argumentate desfășurate cu expunere clară în decizia sa. Ca urmare fiind prematură concluzia instanței de apel: „...în cadrul cercetării judecătorești acuzarea nu a prezentat judecării careva probe pertinente și concludente, care ar dovedi cu certitudine faptul că Oaserele V. ar fi dat careva indicații lui Popa V. să curețe jgheabul de scurgere a coperișului clădirii primăriei Hirova, r-nul Călărași, sau că inculpatul ar fi admis în mod deliberat paznicul la efectuarea acestor lucrări”.

6.3. Următoarea concluzie menținută de către instanța de apel este: „Starea de fapt și de drept constatată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relevante în cuprinsul sentinței”.

La acest aspect Colegiul, menționând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală și invocând doctrina juridică națională, remarcă faptul că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor strânse, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

Termenul "convingere intimă" exprimă atitudinea imparțială, independentă, fără prejudecăți față de o probă sau alta. Judecătorul este independent la aprecierea probelor, nefiind legat de opiniile altor persoane sau instanțe. La aprecierea probelor nu pot fi date anumite indicații referitor la valoarea probantă a unei sau altei probe. Aceasta determină una din regulile esențiale ale aprecierii probelor - nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludenta și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează această dată. Toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punctul de vedere al coroborării lor.

Raportînd cele indicate la speța supusă judecării Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel s-a expus prematur doar asupra câtorva probe, fără o analiză în cumul a tuturor probelor prezentate de părți, neelucidînd faptele importante pentru

soluționarea justă și promptă a cauzei date, ca urmare instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor atât directe, cât și indirecte, prin ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții de cât cea pe care materialul probator o susține, fapt ce a dus la constatarea prematură a instanței de apel: *“Vinovăția inculpatului Oaserele V. nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmînd a fi interpretate în favoarea inculpatului. Prin urmare, instanța de judecată consideră că Oaserele V. urmează a fi achitat de săvârșirea infracțiunii, prevăzute de art. 183 alin. (2) Cod Penal din motivul că fapta sa nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii”*.

6.4. Alt aspect, pe care Colegiul îl consideră necesar de elucidat este conținutul apelurilor declarate de către procuror și succesorul părții vătămate. Astfel, Colegiul menționează că procurorul și succesorul părții vătămate, nefiind de acord cu concluzia instanței de fond în apeluri a adus un șir de argumente, și anume: aprecierea eronată de către instanța de fond a probelor administrate la caz, care confirmă vinovăția lui Oaserele V.C. de cele incriminate, influențarea martorilor care sunt angajați ai primăriei și se află în subordinea lui Oaserele V.C., comportamentul dubios postinfracțional a lui Oaserele V.C., acesta nu a întreprins măsurile obligatorii de transportare a lui Popa V. la spitalul de urgență, ignorarea de către instanța de fond a probelor.

Lecturînd textul deciziei supuse judecării, Colegiul constată faptul că majoritatea din argumente au fost ignorate totalmente, cu expunerea doar a unei fraze generale: *“Cu privire la motivele invocate de apelanți, care, în principiu, sînt similare sub aspectele de fapt și de drept, ce exprimă dezacordul cu aprecierea probelor administrate în cauză, efectuată de prima instanță, se apreciază ca fiind nefondate”*.

Din prevederile art.414 alin.(3) Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecînd apelul, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Din conținutul deciziei instanței de apel, instanța de recurs constată că aceste prevederi legale totalmente au fost ignorate, și anume instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile expuse în pct.3 și 3.1 din prezenta decizie, și anume din 5 argumente invocate de apelanți, instanța de apel a dat răspuns numai la unul, privind aprecierea probelor, celelalte 4 fiind evitate.

Nepronunțîndu-se asupra motivelor invocate de apelanți, instanța de apel s-a redus la o frază generală, fără a stabili temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelurilor declarate.

Totodată, Colegiul specifică faptul că obligația de motivare a hotărârilor judecătorești face parte din setul de garanții stabilit pentru existența unui proces echitabil. Conform jurisprudenței CEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, având posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și oferă posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs. (Suominen c. Finlandei (2003), Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007), Albina c. României (2005), Boldea c. României (2007).

6.5. Analizând conținutul deciziei în cumul cu cel al sentinței, Colegiul observă și faptul că, instanța de apel în decizia sa a copiat mot-a-mot sentința instanței de fond. Astfel, textul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2014, este identic cu cel al sentinței Judecătoriai Călărași din 25 februarie 2014. Aici, Colegiul remarcă că, deși jurisprudența CEDO admite însușirea concluziilor instanțelor ierarhic inferioare de către instanțele ierarhic superioare, însă numai în cazul când constatările date sunt fundamentate în fapt și în drept, ample prezentate în hotărârea atacată, constatându-se că la administrarea probelor nu au fost încălcate drepturile și libertățile constituționale ale participanților la proces și probele puse la baza hotărârilor nu conțin erori procesuale ce ar putea influența autenticitatea concluziilor, fapt neincident la cazul supus judecării.

Rezumând cele menționate, Colegiul constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui Oaserele V.C., să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concluzenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală). Contrar acestor stricte prevederi legale instanța de apel selectiv a apreciat un grup de probe, ignorând o parte din probe, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității lor, expunând temeiul respectiv și argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată. Mai mult ca atât, la examinarea apelurilor, instanța de apel nu a dat răspuns la argumentele invocate în acestea, instanța de apel doar s-a expus printr-o frază cu caracter general, prin ce a încălcat prevederile art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul constată că și-au găsit confirmare temeiurile invocate de recurent și prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală: *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”*, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel.

În aceste împrejurări, Colegiul penal lărgit consideră că, erorile comise nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei Curtea de Apel Chișinău urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită în ansamblu, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, prezența sau lipsa în acțiunile lui Oaserele V.C. a infracțiunii incriminate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să dea răspuns la toate argumente invocate în apeluri, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Miron Constantin, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2014, în cauza penală în privința lui **Oaserele Valeriu Constantin**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 16 decembrie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Maria Ghervas